

Planter, Natur og vandmiljø

Find årsagen til de vandlidende forhold på dine højbundsjorder

Folder sætter fokus på årsager til vandlidende forhold på højbundsjorder og vejleder dig i, hvordan du finder frem til de pågældende årsager.

Viden om

Antal sidebesøg: 3

Store vandpytter i marken, der ikke vil forsvinde. Ringe eller helt udeblivende plantevækst. Dybe kørespor og udsættelse af vigtige handlinger i marken. Har du vandlidende jorder, kan du nikke genkendende til en eller flere af disse problemer. Heldigvis findes der mange forskellige løsninger, men for at finde den rigtige løsning for din mark, er det vigtigt at kende til årsagen til den ekstra vand.

Se folderen om hvordan du kan identificere årsager til vandlidende højbundsjorder.

Læs eller hent: Guide til identificering af årsager til vandlidende højbundsjorder

Årsager til dårlig dræningsevne

Overordnet set kan vandproblemerne koges ned til at skyldes en nedsat dræningsevne i jorden, som kan være opstået af naturgivne forhold eller af menneskelige aktiviteter.

Af naturgivne forhold kan nævnes:

- **Tekstur:** Tunge lerjorde eller jorder med blåler har en lav infiltrationskapacitet og kan forlænge nedsivningsperioden.
- **Struktur:** Al- og myremalmslag er naturligt forekommende lag i jorden. Det opstår ved sammenkitning af jordpartikler, som gør jorden meget fast og nærmest uigennemtrængelig for vandet.
- **Høj grundvandsstand:** Grundvandet kan stedvist stå højt i landskabet, hvilket giver vandlidende forhold i lavninger eller på hele eller dele af markerne, der er placeret her.
- **Trykvand:** Et naturligt fænomen der skyldes vekslende jordbundsforhold. Grundvand presses op til jordoverfladen og danner lokalt vandlidende forhold.

Af menneskeskabte årsager til dårlig dræningsevne, findes:

- **Pakning af jorden:** Tung trafik på marken presser jordpartiklerne sammen og lukker for de porer, der skulle lede vandet gennem jorden.
- **Pløjesål eller traktose:** Også en pakning af jorden lige under pløjelaget, som forårsages af gentagende pløjning i samme dybde. Plovens tænder sammenkitter jordpartiklerne og kan til sidst danne et lag, der er lige så hårdt og uigennemtrængeligt som al- og myremalmslag.
- **Lavt humusindhold:** Mange år uden tilførsel af organisk materiale til jorden, reducerer jordens humusindhold. Disse organiske partikler er med til at forbedre jordens struktur og sikre infiltrationen.

Foto: SEGES Innovation

At jorden har en ringe dræningsevne, er nemt at konstatere, men at finde frem til årsagen kan være sværere. Der vil dog være nogle tegn, der er nemme at spotte.

Tilslæmmet jordoverflade

Det er et tegn på, at jorden har en tekstur, der gør det vanskeligt for vandet at infiltrere hurtigt. Det vil typisk være silt og finsand, der laver forseglingen. Jorden er våd og glat på overfladen, og kan have algevækst som følge af de lange perioder med våde forhold. Umiddelbart nedenunder jordoverfladen vil jorden være forholdsvis tør.

Kold og våd jord i og under pløjelaget

Et andet tegn på en vanskelig jordtekstur, men som relaterer sig til de dybere lag i jorden, er permanent kold og våd jord i og under pløjelaget, selv efter længere perioder med tørvejr. Jorden vil som oftest også lugte dårligt og let råddent, idet den mikrobielle aktivitet er stærkt nedsat, og der kan findes gamle planterester, der endnu ikke er omsat. Alt dette er nemmest at undersøge ved at grave et hul, der når under pløjelaget.

Vandstandsende lag under pløjelaget

Hvis der findes et vandstandsende lag under pløjelaget, kan du nogle gange se tegn på dette, allerede inden du har gravet et jordhul. Det vandstandsende lag vil nemlig ofte være i stand til at bære traktoren. Så hvis du har oplevet at kunne køre igennem en stor vandpyt på marken uden problemer, kan det være et tegn på, at der er et al- eller myremalmslag eller en stærk pløjesål, der hindrer dræningen til lige under pløjelaget.

Læs mere om vandstandsende lag og se videoer om hvordan du undersøger, hvor hurtigt vand kan trænge ned gennem jorden, samt om jorden er vandlidende i dybden:

Læs også: [Case: Uigennemtrængelig myremalm giver afvandringsproblemer](#)

Se video: Kompakt jord – hvor hurtigt afdræner den?

<https://www.seges.tv/v.ihtml/player.html?token=737fce9e766a8b5b1e79a58a04b1e6ee&source=embed&photo%5fid=38237014>

Se video: Er jorden vandlidende i dybden?

<https://www.seges.tv/v.ihtml/player.html?token=b270df94a666241a85c207d3bdadbeeb&source=embed&photo%5fid=37752219>

Gamle dræn

Gamle dræn har selvsagt også indflydelse på jordens dræningsevne, og oplever du, at en mark der før har afvandet fint, nu begynder at blive vandlidende, kan det være et tegn på, at gamle dræn skal spules, repareres eller udskiftes.

I nogle tilfælde er du måske ikke en gang klar over, at der findes gamle dræn i marken. Det er altid en god ide at undersøge dette, inden du går i gang med dyre og tidskrævende løsninger. Der findes flere måder at lede efter gamle dræn: lede efter udløb og brønde, tjekke drænarkiver, kigge på gamle luftfotos, spørge tidligere lodsejere, samt hyre en kloakmester med det rette udstyr.

Læs eller hent: [Guide til identificering af årsager til vandlidende højbundsjorder](#)

Emneord

Dræning

Jordbund

Publiceret: 24. august 2022

Opdateret: 24. august 2022

Vil du vide mere?

Ditte Olsen

Konsulent

SEGES

deon@seges.dk

+45 2476 7320

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S

Tlf.

8740 5000

Agro Food Park 15

Fax.

8740 5010

8200 Aarhus N

Email

info@seges.dk

